PASPOORTEN

Religieuze gebouwen

25 mei 2022

In opdracht van gemeente:

Nijmegen



Inleiding

Dit paspoort heeft als doel om in een oogopslag te zien wat het gebruik en de toekomstperspectieven zijn van de religieuze gebouwen in de gemeente Nijmegen. Per gebouw is er een paspoort opgemaakt na een gesprek met de eigenaar van het gebouw (winter 2021, voorjaar 2022). In het paspoort wordt de huidige stand van zaken, het toekomstperspectief en de basisgegevens van het gebouw omschreven.

Dit paspoort is onderdeel van de bouwstenen voor een een visie op de religieuze gebouwen van gemeente Nijmegen. De kerkgebouwen zijn onderverdeeld in vier categorieën. Deze categorieën zijn in elk paspoort benoemd.

Categorieën

A. Blijft in religieus gebruik.
B. Onderdeel van een R.K parochie die het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen gaat verminderen.
C. Nu religieus gebruik, toekomst is onzeker.
D. Duurzaam herbestemd, voornamelijk niet-religieus gebruik

OVERZICHT GEBOUWEN

CENTRUM

1. De Stevenskerk (D)
2. Synagoge Beit Kneset “Ohel Chaiem Pinchas” (A)
3. Peter Canisiuskerk (B)
4. Titius Brandsma Gedachteniskerk (A)

OOST

5. Nieuw-Apostolische Kerk (A)
6. Eyüp Sultan Moskee (C)
7. Dominicus (B)
8. Antonius van Padua (B)
9. Remonstrantse Kerk (A)
10. Evangelisch Lutherse Kerk (C)
11. Maria Geboorte (B)
12. Vrijmetselaarsloge Sint Lodewijk (A)

MIDDEN

13. Byzantijnse Kapel (A)
14. Groene straat Kerk (B)
15. Maranathakerk (A)
16. O.L. Vrouwe van Lourdes (C)
17. Studenten Kerk (A)

ZUID

18. Pauluskerk (A)
19. Apostolisch Genootschap (A)
20. Elim (A)
21. Kruispunt (B)
22. Sacramentskerk (A)

NIEUW-WEST

23. Petrus Kerk (C)
24. Bos Kapel (A)
25. Antonius Abt (B)
26. Goede Herderkerk (B)

DUKENBURG

27. Ontmoetingskerk (B)

LINDENHOLT

28. Agneskerk (B)
29. De Kerk van Nazarener(A)

NOORD

30. O.L.V. Maria Geboortekerk (A)
31. Hervormde St. Maartenskerk (A)

SPECTRUM
partner met elan.

GELDERS
genootschap

GEMEENTE NIJMEGEN

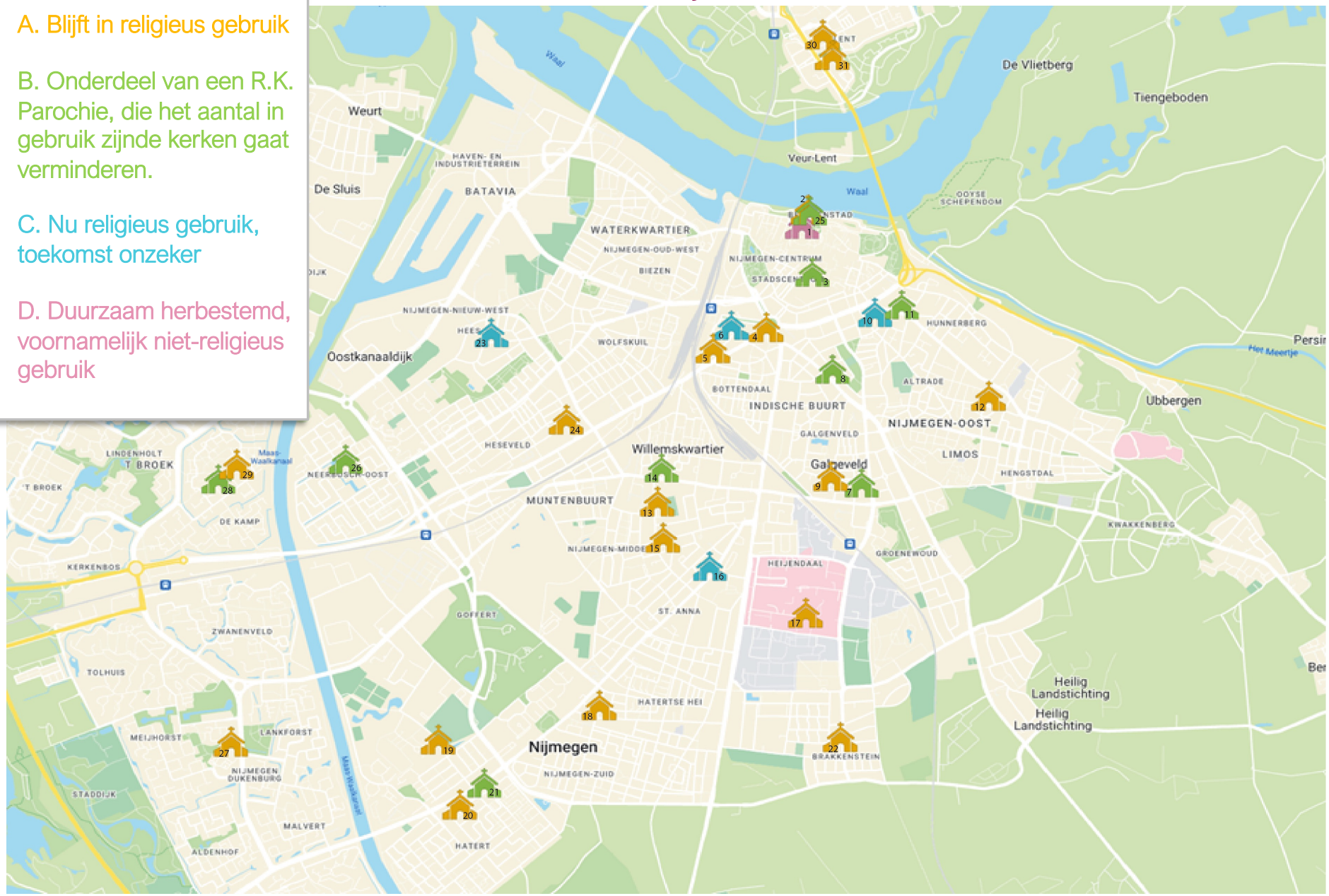
Categorieën

A. Blijft in religieus gebruik

B. Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

C. Nu religieus gebruik, toekomst onzeker

D. Duurzaam herbestemd, voornamelijk niet-religieus gebruik



Samenvatting

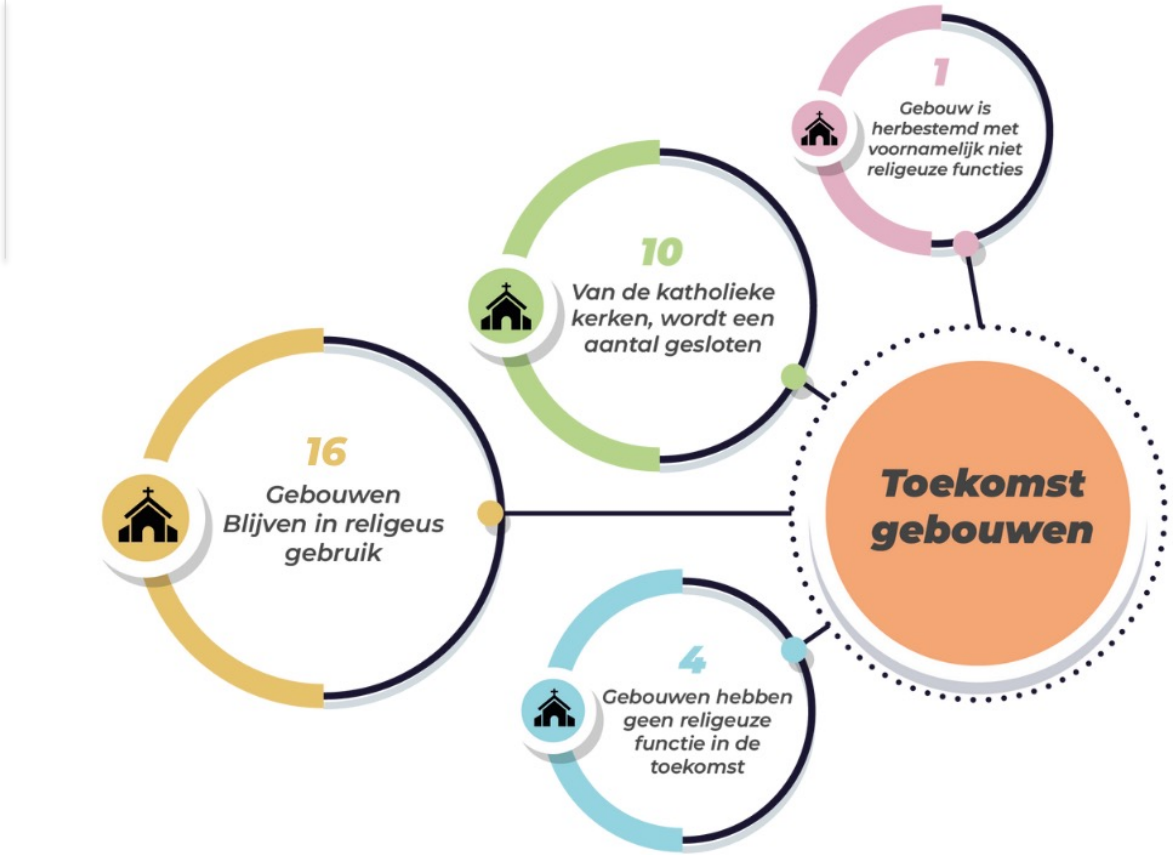
Uit de gevoerde gesprekken met de eigenaren blijkt dat de meeste gebouwen in religieus gebruik blijven voor in ieder geval de komende 5 jaar. Veel kerkgenootschappen vinden het lastig verder in de toekomst te kijken.

Twaalf katholieke kerken zijn in eigendom van een van de twee Nijmeegse parochies. Beide parochies geven aan dat de komende jaren het aantal kerken zal verminderen. Om hoeveel kerkgebouwen dit gaat en welke is nog is nog onduidelijk.

De Lutherse Kerk, de Moskee in de Vondelstraat worden verkocht, de Petruskerk in Hees is verkocht, herbestemming ligt voor de hand.

De Stevenskerk is herbestemd tot een podium voor de stad en heeft voornamelijk een culturele en sociale functie. De religieuze functie is ondergeschikt.

Toekomst gebouwen



PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Stevenskerk

nr. I



Sint Stevenskerkhof 62

Stichting Stevenskerk

1430 (met latere toevoegingen)

Protestant

Culturele activiteiten

Duurzaam herbestemd
voornamelijk niet-religieus gebruik

CATEGORIE D

Rijksmonument, architect onbekend

Stand van zaken

De Stevenskerk is de grootste en bekendste kerk van Nijmegen. De oudste delen van de kerk dateren uit de 13de eeuw. Met de groei van Nijmegen is de kerk in de loop van de eeuwen meegegroeid tot het icoon dat deze vandaag de dag is. Na de oorlog lag een groot gedeelte van de kerk in puin. Het duurde tot 1969 voordat de kerk weer helemaal was hersteld. De Stevenskerk is in eigendom bij Stichting Stevenskerk, de toren is eigendom van de gemeente Nijmegen.
Pre-corona trok de kerk jaarlijks zo'n 130.000 bezoekers. Toeristen uit binnen- en buitenland maar ook Nijmegenaren weten de kerk goed te vinden. Zij komen voor het bijzondere monument, de geschiedenis, de collectie en ook voor de vele culturele evenementen die er worden gehouden. Het merendeel van de evenementen heeft sterke binding met de stad. Het zijn veelal Nijmeegse kunstenaars of culturele organisaties die gebruik maken van het podium dat de Stevenskerk biedt. Met een grote groep vrijwilligers (de Stevenskring) zorgt de stichting ervoor dat de kerk dagelijks geopend is met uitzondering van de wintermaanden omdat het dan te koud is. De sterke binding met de stad blijkt ook het grote aantal particuliere donateurs dat de kerk steunt. Het werven van fondsen is een van de belangrijkste taken van de stichting. Op de zondagen vinden er oecumenische diensten plaats die door enkele tientallen bezoekers worden bijgewoond.
Organisatorisch heeft de stichting het lastig, de organisatie is kwetsbaar. Zij beschikt over 1,5 betaalde fte. Dit is weinig gezien de activiteiten op het gebied van beheer, evenementen, ruime openstelling, fondsenwerving en aansturing van vrijwilligers. Er is geen structurele exploitatiesubsidie; dit in tegenstelling tot andere grote stadskerken zoals de Eusebiuskerk in Arnhem, de Grote Kerk in Breda of de Pieterskerk in Leiden.
In 2022 wordt begonnen met de uitvoering van de volgende fase van het meerjarige masterplan van de Stevenskerk. Uitgangspunt van dit plan is het verbeteren van de publiekstoegankelijkheid en het verduurzamen van het kerkgebouw.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Beit Kneset "Ohel Chaiem Pinchas"

nr.2



Nonnenstraat 19-21

Stichting Synagoge Nijmegen

1756, daarna uitgebreid en hersteld na oorlog

Joods

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Rijksmonument, architect PJ van der Kemp

Stand van zaken

De synagoge Beit Kneset "Ohel Chaiem Pinchas" is in eigendom van een aparte stichting die het gebouw verhuurt aan de Joodse gemeenschap in Nijmegen. Deze stichting slaagt er met giften, subsidies en huurpenningen in om het gebouw in een goede staat te houden.

Het gebouw bestaat uit de synagoge zelf en daarnaast een school. In deze school zijn verschillende kleinere ruimten die gebruikt worden om les te geven of andere bijeenkomsten met kleinere groepen mensen te organiseren. Het gebouw beschikt ook over een kelder met een grote keuken waar gegeten kan worden. Dit is een belangrijk onderdeel van de Joodse tradities.

De Joodse gemeenschap in Nijmegen is een hechte club van circa 150-200 leden, enkele tientallen leden komen wekelijks naar de synagoge. Daarbij is altijd ruimte om elkaar te ontmoeten en koffie te drinken. De synagoge heeft een belangrijke sociale functie.

Alle religieuze en sociale activiteiten worden vanuit een aparte stichting georganiseerd. Het loon van de rabbijn wordt mede opgebracht door de leden. De leden en bezoekers vergrijzen, dit is een punt van zorg op de langere termijn omdat de stichting die het gebouw beheert voor een groot gedeelte afhankelijk is van giften uit de eigen gemeenschap. Voorlopig blijft de synagoge bestaan.

Buiten de Joodse activiteiten vinden er geen andere structurele activiteiten of nevengebruik plaats in het gebouw.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Petrus Canisiuskerk

nr.3



Molenstraat 37

Parochie Heilige Stefanus

1960, hersteld, oorspronkelijk

Rooms-Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Rijksmonument, architect A. Siebers en W. van Dael, achterste gedeelte, N. Molenaar

Stand van zaken

De Petrus Canisiuskerk staat ook wel bekend als de Molenstraatkerk en bevindt zich in het winkelhart van het Nijmeegse centrum.

De kerk is dagelijks geopend en trekt elke dag zo'n honderd mensen die even naar binnen lopen voor een rustmoment of om een kaartje op te steken in de Mariakapel. In het weekend zijn twee missen die redelijk bezocht worden. Op zaterdag en zondag komen er zo'n 150 a 175 bezoekers in de kerk.

Om al het werk in goede banen te leiden zijn er zo'n 75 vrijwilligers. Dit is een vergrijzende groep. De vrijwilligers en de kerkbezoekers komen met name uit het centrum van Nijmegen. Omdat de kerk midden in het centrum ligt is het gemakkelijk om een bezoek aan de kerk te combineren met een bezoek aan een café. De kerk heeft een sociale functie voor de groep vrijwilligers en de vaste bezoekers.

De kerk is verwarmd. De grote open ruimte zou ook gebruikt kunnen worden voor culturele evenementen. Dit is nu nog niet het geval.

De kerk maakt onderdeel uit van de parochie Heilige Stefanus, deze parochie vermindert de komende jaren het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN



Keizer Karelplein 19

Titus Brandsma Gedachteniskerk

1909

Rooms-Katholiek

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Titus Brandsma Gedachteniskerk

nr.4

Rijksmonument, architect BJ Claase
De kerk maakt deel uit van een complex met een plein en een klooster

Stand van zaken

Voor de Titus Brandsma Gedachteniskerk is 2022 een belangrijk jaar. In mei heeft paus Franciscus, Titus Brandsma heilig verklaart. Dit heeft een grote betekenis voor de kerk en de kloostergemeenschap. Met de heiligverklaring komt er meer aandacht voor Karmelorde en voor het kerkgebouw. Die aandacht vertaalt zich in meer bezoeken en meer interesse in de kloosterorde.

De kerk is in eigendom van de kloosterorde van de Karmelieten. Deze internationale orde heeft in Nederland drie kloosters. De orde heeft te maken met vergrijzing en krimp. Gezien de op handen zijnde heiligverklaring zal de Titus Brandsma Gedachteniskerk blijven bestaan.

In de kerk zijn gemiddeld drie vieringen per dag, dit is het hoogste aantal van alle kerken in Nijmegen. Daarnaast is de kerk ook elke dag geopend van 10:00 tot circa 18:00, het is een stille indrukwekkende plek naast het drukke Keizer Karelplein. In de kerk is een permanente tentoonstelling gewijd aan Titus Brandsma.

De openstellingen en de vieringen worden mogelijk gemaakt door een grote groep vrijwilligers. Afwisselend zorgen 25 beheerders voor toezicht tijdens de openingstijden. Ook is er een gemeenschap van religieuzen en leken die een aantal vieringen voor hun rekening neemt. Het totaal aantal vrijwilligers en betrokken loopt tegen de honderd, dit aantal blijft stabiel. Veel coördinerende werkzaamheden worden uitgevoerd door kloosterlingen die tegen kost en inwoning werken.

Financieel gezien redt de kerk het net. De inkomsten bestaan uit giften en de verhuur van ruimten en parkeerplaatsen. Op de begane grond van het klooster zijn verschillende vergader- en cursusruimten te huur voor maatschappelijke organisaties.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Nieuw-Apostolische Kerk

nr.5



Graafseweg 101

Nieuw-Apostolische Kerk Nederland

1923

Protestant

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Geen monumentenstatus, potentieel gemeente monument architect J.O. Tiemstra

Stand van zaken

De Nieuw-Apostolische Kerk in Bottendaal is onderdeel van een landelijke organisatie die in heel Nederland op ongeveer 65 plekken kerkgemeenten heeft. De geloofsgemeenschap wordt vaker omschreven als een protestantse kerk met een katholieke organisatiestructuur. Het kerkgebouw is in eigendom van de landelijke organisatie.

In Nijmegen heeft de gemeenschap circa 100 leden, ongeveer een kwart hiervan gaat naar de zondagse dienst. De bezoekers komen uit de verre regio. Het kerkgenootschap in Nijmegen heeft geen financiële problemen en de verwachting is dat de kerk de komende jaren nog zal blijven functioneren. Het aantal leden loopt wel terug door vergrijzing, maar dat is op dit moment nog niet problematisch. Op de langere termijn is de toekomt onzeker door de vergrijzing van de leden.

De kerkzaal wordt gebruikt voor de wekelijkse dienst op zondag, op maandag oefent er een koor, verder zijn er geen activiteiten. Een aantal jaren geleden is de kerk verbouwd en sindsdien wordt een gedeelte van het gebouw gebruikt voor kamerverhuur. Dit functioneert goed en houdt de exploitatie op peil. De onderhoudsstaat is prima.

De kerkzaal met een maximale capaciteit van 120 zitplaatsen kan worden gehuurd voor sociaal maatschappelijke activiteiten, daarvan wordt nauwelijks gebruik gemaakt.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Eyüp Sultan Moskee

nr.6



Vondelstraat 11

Islamitische Stichting Nederland

Moskee sinds 1976

Islamitisch

Religieuze activiteiten

Nu religieus gebruik, toekomst onzeker

CATEGORIE C

Geen monumentenstatus

Stand van zaken

De Eyüp Sultan Moskee is de oudste moskee van Nijmegen. Het tevens de grootste moskee van Nijmegen en heeft voornamelijk een Turkse Achterban. De moskee is gevestigd in een oude limonade fabriek in Bottendaal en ligt tamelijk verscholen in een zijstraat van de Oldenbarneveltstraat dicht bij het station.

De gehele Turks islamitische gemeenschap in Nijmegen omvat naar schatting 5.000 tot 6.000 leden. Ongeveer de helft hiervan is betrokken bij de Eyüp Sultan Moskee. In de moskee kun je vijf keer per dag terecht voor gebed. Het vrijdaggebed wordt het drukstbezocht, pre-corona waren er circa 800 bezoekers, nu ligt dat aantal veel lager met 200 tot 300.

Naast de Iman zijn circa 50 vrijwilligers actief in de Moskee. Buiten de religieuze activiteiten vinden er ook op beperktere schaal sociale activiteiten plaats voor de eigen doelgroep. De contacten met de buurt zijn goed.

Het Moskeebestuur heeft vergevorderde plannen om op Jonkerbosch een nieuwe grote moskee te realiseren Naast de moskee komen hier ook verschillende activiteitenruimten, horeca en een supermarkt. Hiermee komt er een grote voorziening voor de Turks islamitische gemeenschap in Nijmegen.

De realisatie van de nieuwe moskee loopt niet gemakkelijk. Als deze gerealiseerd is, komt de huidige locatie in verkoop. Het is de verwachting dat hier dan woningen gebouwd worden.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Dominicuskerk

nr.7



Professor Molkenboerstraat 7

Parochie Heilige Stefanus

1952

Rooms-Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Gemeentelijk Monument, architect T. Tean en T. Nix
Complex met pastorie, parochiehuis en schoolgebouw

Stand van zaken

De Dominicuskerk in Nijmegen-oost is een gemeentelijk monument in de stijl van de Bossche School. Naast de basiliekkerk bestaat het complex uit een pastorie, parochiehuis en een school. De school is in eigendom van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen. De gebouwen bevinden zich in de directe omgeving van de campus van Universiteit. Het parochiehuis en de pastorie zijn in gebruik als kantoor en vergaderruimte, daarnaast worden er een aantal studentenkamers verhuurd. Naast een grote kerkzaal met zitplaatsen voor ongeveer 400 personen zijn er achter het altaar twee kleinere ruimte waarvan er één is ingericht als dag-kapel en de andere dienst doet als ontmoetings- en workshopruimte. De dag-kapel is apart te verwarmen en wordt gebruikt voor de meeste religieuze bijeenkomsten. Hier is ruimte voor ongeveer 40 personen.
In de Dominicuskerk zijn religieuze, culturele en sociale activiteiten. De geloofsgemeenschap heeft een dienst op zondagochtend met circa 70 tot 80 bezoekers uit heel Nijmegen. Op zaterdagavond wordt de kerk gebruikt door een groep van 20 tot 25 Oud-Katholieken. De geloofsgemeenschap in de Dominicuskerk is erg actief, er zijn circa 100 vrijwilligers betrokken bij de kerkgemeenschap. Wekelijks zijn er catechese- en leerhuisactiviteiten voor een brede groep geïnteresseerden van de Stefanus parochie, de Boskapel, en de Doopsgezind-Remonstrantse gemeente. Hierbij kan worden gedacht aan spirituele films, geloofsgespreksgroepen, iconen schilderen en avonden met bijzondere gasten (schrijvers en kunstenaars). Ook zijn er diaconale acties en activiteiten zoals de vastenacties, acties voor de voedselbank en zijn vrijwilligers wekelijks aanwezig op het gemeentelijke informatiepunt STIP Oost.
In de kerk vinden diverse culturele activiteiten plaats zoals concerten en is er maandelijks een lezing van het Albertinum Genootschap. Tijdens de corona-epidemie werd de kerk ook gebruikt als collegezaal van de universiteit.
Er zijn geen grote financiële zorgen bij de Dominicuskerk, de kerkbijdrage van de parochianen is relatief hoog zijn en het groot onderhoud is in 2012 nog uitgevoerd. Vanuit de geloofsgemeenschap zijn er plannen om de dag-kapel te verbouwen zodat deze beter kan functioneren als ontmoetingsruimte. Daarnaast zullen de studenten die een kamer huren in dit najaar plaats maken voor enkele zusters Dominicanessen. Hiermee krijgt de Dominicuskerk ook een kloosterkerkfunctie, waarbij er dagelijkse meerdere mogelijkheden zijn voor gezamenlijk gebed.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Antonius van Padua

nr.8



Groesbeekseweg 96

Parochie Heilige Stefanus

1917

Rooms-Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Gemeentelijk monument, architect J. Margry

Stand van zaken

De Antonius van Paduakerk bestaat uit een complex met een grote kerk, een pastorie en parochiehuis. Er zijn elke zondag diensten die door 50 a 60 mensen worden bezocht. Daarnaast opent er binnenkort een pelgrimskapel die dagelijks geopend is. Vanuit deze kerk is een actieve groep van circa 70 vrijwilligers bezig met een scala aan sociaal-maatschappelijk projecten die gericht zijn op kwetsbare medemens in het bijzonder en op buurtgenoten. Zelf organiseren ze verschillende grote en kleine evenementen zoals rommelmarkten, eten op het plein voor de kerk het bezoeken van ouderen in de wijk. In de tuin van de kerk bevindt zich een kleine moestuin voor buurtbewoners. Elke zaterdag wordt er gratis brood uitgedeeld. Naast de eigen activiteiten worden vele organisaties ondersteund met het netwerk, vrijwilligers, gebruik van ruimte en soms ook financieel Er zijn warme contacten met stichting Gast, straatmensen voor straatmensen en de voedselbank.

De kerk beschikt over veel vergaderruimten en een mooie parochiezaal. Deze worden veel verhuurd aan sociaal-maatschappelijk en culturele organisaties. Er oefenen een aantal koren in de parochiezaal en vierdagen hebben de leerlingen van het Karel de Grote college er Euritmie les. Een keer per twee weken verzorgen vluchtelingenvrouwen er een maaltijd voor 60 à 70 bezoekers. De kerk zelf wordt 12 tot 15 keer per jaar verhuurd voor concerten, dit zijn veelal koren.

Elke zondag wordt de parochiezaal gebruikt door een grote groep Eritreeërs die er hun wekelijkse dienst houden. Zo'n dienst is ook een sociale bijeenkomst die de hele ochtend en middag duurt. Samen eten is daar een belangrijk onderdeel van. Omdat de groep Eritreeërs groeit zullen de diensten over een aantal maanden plaatsvinden in de grote kerk, deze biedt aan meer dan 120 mensen voldoende ruimte.

De kerk maakt onderdeel uit van de Heilige Stefanus parochie, deze parochie zal het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen verminderen de komende jaren.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Remonstrantse Kerk

nr.9



Professor Regoutstraat 23

Do-Re-Gemeente Nijmegen e.o.

1961

Remonstrants

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Gemeentelijk monument, architect G. Feenstra

Stand van zaken

De Remonstrantse Kerk in Nijmegen-Oost wordt beheerd door een exploitatie stichting die op haar beurt de kerk verhuurt aan de Doopsgezinde Remonstrantse Gemeente in Nijmegen. Deze gemeenschap is het resultaat van een fusie en heeft 80 tot 90 leden. Ongeveer een kwart van de leden bezoekt wekelijks de dienst op zondag. Na de dienst is er de mogelijkheid om samen koffie te drinken. De groep leden is klein maar hecht. Om mee te doen aan deze kerkgemeenschap is het niet nodig om aangesloten te zijn bij een van de kerkgenootschappen, ook vrienden zijn van harte welkom. Hoewel de doelgroep vergrijst, denkt men dat er behoefte blijft aan een kleine vrijzinnige kerk in Nijmegen. De leden komen uit heel Nijmegen en omgeving, de kerk heeft geen buurtfunctie. De voorganger is actief in het aantrekken van nieuwe leden en vrienden.

De exploitatie van het kerkgebouw gaat goed, er zijn voldoende inkomsten om de kosten te dragen en er is voldoende inzicht in de toekomstige verplichtingen doordat er een MJOP is opgemaakt. Ook de kerkelijke gemeenschap, de grootste huurder van het gebouw, is financieel stabiel. Er is geen indicatie dat hier de komende tijd verandering in komt. Na aanleiding van een energie maatwerkadvies rapport worden de komende tijd enkele investeringen gedaan in duurzaamheid.

Naast de wekelijkse diensten op zondag, kerken wekelijks op zaterdagen de Zevendedags-adventisten. Eén keer in de maand gebruikt de Gereja Kristen Indonesia Nederland (GKIN) het gebouw. Verder worden ruimten aan spirituele organisaties verhuurd op dagdeelbasis, zoals de Rozenkruisers, yoga en meditatie. Bijna elke dag is er wel iets te doen in het gebouw.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Evangelisch Lutherse Kerk

nr.10



Prins Hendrikstraat 79

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid Nederland

1898 (verbouwd 1924)

Evangelisch Luthers

Religieuze, culturele + sociale activiteiten

Nu religieus gebruik, toekomst onzeker

CATEGORIE C

Rijksmonument, architect D. Semmelink

Stand van zaken

De Lutherse kerk ligt in Nijmegen-Oost nabij de Oranjesingel en dicht bij het centrum van Nijmegen. Het gebouw is in een redelijke staat van onderhoud. Bijzonder is het oudste orgel van Nijmegen. Naast de authentieke kerkzaal met ongeveer 80 zitplaatsen beschikt de kerk ook over een vergader/kantoorruimte en een klein nachtverblijf voor de bezoekende voorganger.
Naar de tweewekelijke diensten komen ongeveer 20 bezoekers. Naast de eigen religieuze diensten wordt de ruimte ook ter beschikking gesteld voor andere culturele en maatschappelijke doeleinden, zoals bijvoorbeeld: lezingen, kamermuziekconcerten, koorrepetities, inloopspreekuren voor dak- en thuislozen georganiseerd in samenwerking met Iriszorg en de diaconie van de Protestantse gemeente; Dialoogtafels en Happietaria, (een pop-up restaurant voor het goede doel).

De Kerk is in eigendom van de Evangelisch-Lutherse gemeente Zuid-Nederland. Deze gemeente met andere locaties in o.a. Eindhoven, Heusden, Bergen op Zoom en Heerlen heeft te maken met een krimp van het aantal leden en is voornemens om het gebouw in Nijmegen te verkopen. De Nijmeegse gelovigen hebben samen met verschillende sympathisanten uit met name het culturele circuit en de buurt een stichting opgericht die zich ten doel stelt de zeggenschap van de Lutherse gemeenschap in Nijmegen over de kerk te behouden. Zie ook: www.stichtingluthersekerknijmegen.nl.

De stichting ziet mogelijkheden om de kerk te exploiteren met een combinatie van religieus en niet-religieus gebruik. Door de verhuur voor try-outs, kleinere theatervoorstellingen, lezingen, presentaties e.d. maar ook als plaats voor rouwen en feestvieren. Op de zondagen blijft het gebouw beschikbaar voor religieuze diensten. Op basis van dit gemixte openbare en semi-openbare gebruik van de kerk heeft de stichting een concurrerend bod uitgebracht. Tot op heden is er nog geen duidelijkheid over de verkoop.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Maria Geboortekerk

nr. 11



Berg en Dalseweg 42

Parochie Heilige Stefanus

1924

Rooms-Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Rijksmonument, J. Kaijser en J. Kaijser
Complex met pastorie (gemeentelijk monument)

Stand van zaken

Deze kerk aan het begin van de Berg en Dalseweg weg ligt enigszins verscholen tussen de omliggende gebouwen. Het is een grote kerk met daarbij een kleinere kapel, een kelder en een pastorie. In deze kelder is een ontmoetingsruimte met de mogelijkheid om te koken, te borrelen, en ook om koffie te drinken na een dienst.

De kerk heeft een levendige gemeenschap van 0-95 en een grote aantrekkingskracht op jongeren. Naast jongeren trekt deze gemeenschap ook opvallend veel gezinnen aan. In deze kerk zijn veel missen. Dagelijks is er in de avond een eucharistieviering en aansluitend de gelegenheid voor een individueel gebed (aanbidding). Op zondag zijn er twee heilige missen in de ochtend. Verder is er doordeweeks elke avond de gelegenheid om te biechten.

Bij sommige diensten wordt een kindercrèche aangeboden. De missen in het weekend zijn het drukstbezocht, de tweede mis op zondag trekt gemiddeld 250 bezoekers, hiermee is het de drukstbezochte kerk van Nijmegen. Naast de missen organiseert de Maria Geboortekerk verschillende cursussen, en andere (religieuze) bijeenkomsten. De gemeenschap heeft ook een sterkte sociale functie en biedt voor veel vaste bezoekers een sociaal netwerk. Bezoekers komen uit de hele regio, de kerk trekt ook (buitenlandse)studenten en christelijke asielzoekers.

De kerk maakt onderdeel uit van de Heilige Stefanus parochie, deze parochie zal het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen verminderen de komende jaren.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Vrijmetselaarsloge St. Lodewijk

nr.12



Fortstraat 7

Stichting beheer Logegebouw

1937

Vrijmetselaars

'Religieuze' activiteiten

Blijft religieus in gebruik

CATEGORIE A

Geen monumentenstatus

Stand van zaken

Het voormalige steigertheater in Nijmegen-Oost is tegenwoordig een Loge gebouw van de Vrijmetselaars uit Nijmegen en omsteken. Het gebouw is in eigendom van een stichting die verantwoordelijk is voor het beheer en de verhuur en wordt voornamelijk gebruikt voor de activiteiten van de VrijmetselaarsLoge. Alhoewel deze organisatie geen kerkgenootschap of anderszins een religieuze organisatie is, omdat zij elke dogma principieel verwerpt, is deze organisatie toch in dit overzicht opgenomen omdat er in de praktijk veel overeenkomsten zijn met religieuze organisaties.
De Loge in Nijmegen heeft circa 40 leden die wekelijks bij elkaar komen. Meestal is dat op een maandagavond. De leden kennen elkaar goed. De bijeenkomsten hebben deels een sociaal karakter, soms wordt er samen gegeten, altijd is er een kop koffie. De loge heeft geen buurtfunctie, de leden komen uit heel Nijmegen en de directe omgeving.
In vergelijking met andere Loges in Nederland gaat het nog best goed in Nijmegen, er is geen sprake van grote krimp of vergrijzing. Er zijn wel financiële zorgen over de exploitatie van het gebouw. De komende jaren zal er veel geïnvesteerd moeten worden om het gebouw te laten voldoen aan de eisen op het gebied van duurzaamheid.
De stichting die het gebouw beheert, biedt de verschillende ruimten actief te huur aan aan maatschappelijke en culturele organisaties. Zo zijn er wekelijks tangolessen. In een recent verleden werd het gebouw intensiever gebruikt, met name door islamitische groeperingen. Het intensievere gebruik leidde tot conflicten met de buurt over parkeer- en geluidsoverlast. Nu is de stichting terughoudender met verhuur aan derden. Dit heeft geleid tot inkomstendervingen.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Byzantijnse Kapel

nr.13



Dobbelmanweg 15

Gemeente Nijmegen

1927

Grieks-Orthodox

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Gemeentelijk Monument
Complex met onder ander voormalig klooster en voormalig noviciaat

Stand van zaken

De Byzantijnse kapel is een kleinere kapel die verscholen ligt in het monumentale complex achter de Groenestraatkerk (zie nr. 14). De Kapel is in eigendom van de gemeente Nijmegen en wordt gehuurd door een beheerstichting die op haar beurt de kerk weer verhuurt aan twee orthodoxe kerkgemeenschappen, de Russische en de Griekse.

Het gebouw is in redelijke staat van onderhoud, twee jaar geleden is het dak nog gerepareerd door de gemeente. De beheerstichting is voornemens het gebouw van de gemeente over te nemen, maar heeft nu nog te weinig zicht op de eigenaarslasten.

De tweewekelijkse diensten van de Russische en Griekse Kerk zijn belangrijke ontmoetingsmomenten voor de bezoekers. Het is voor veel bezoekers de gelegenheid om contacten te onderhouden met andere immigranten uit Griekenland dan wel Rusland. Na de dienst zijn er altijd sociale bijeenkomsten met drinken en soms ook eten. Bij de bijeenkomsten van de Grieks-Orthodoxe kerk komen ongeveer 40 mensen, bij de Russisch- Orthodoxe kerk zijn dat er 70. Het zijn niet alleen ouderen die ter kerke gaan, er zijn ook gezinnen met kinderen en sommige jongeren.

De kerk wordt momenteel niet gebruikt voor andere functies. De stookkosten zijn vrij hoog. De beheerstichting zou graag zien dat de kerk intensiever gebruikt werd. In de kerk zijn circa 80 zitplaatsen.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Groenestraatkerk

nr.14



Groenestraat 229

Parochie Heilige Drie-eenheid

1910

Rooms-Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Rijksmonument, architect Margry, A.A.J.

Stand van zaken

De Groenestraatkerk in de wijk St. Anna heet officieel de H. Antonius en St. Annakerk. Het is een beeldbepalende neogotische kerk uit het begin van de vorige eeuw en heeft een toren van 56 meter hoog. De kerk is onderdeel van een ensemble met de pastorie naast de kerk en een kapel aan de achterzijde. Aan de achterzijde van de kerk bevinden zich ook twee voormalige monumentale schoolgebouwen. De schoolgebouwen zijn herbestemd tot woningen en tot een ateliergebouw. Bij de kerk hoort ook een begraafplaats. De voormalige pastorie naast de kerk is verkocht. Ook de kapel en de twee voormalige schoolgebouwen zijn niet meer van de parochie Heilige Drie-eenheid. In de kapel huist tegenwoordig de Byzantijnse kapel (zie vorige bladzijde).

De kerk wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de wekelijkse missen, gemiddeld komen er enkele tientallen bezoekers. Daarnaast beschikt de kerk over een Mariakapel die dagelijks geopend is. Hier is de mogelijkheid om een kaarsje op te steken. In het kerkgebouw zijn ook enkele kantoorruimten, die gebruikt worden door de Parochie Heilige Drie-eenheid. De kerk heeft een trouwe vergrijzende groep vrijwilligers die een groot deel van de tuin en het kerkhof onderhoudt.

De kerk is niet erg bruikbaar voor nevenactiviteiten omdat deze moeilijk te verwarmen is. Het gebouw verkeert in goede staat van onderhoud. In 2021 is er een energiescan uitgevoerd en een maatwerk-adviesrapport opgesteld.

De kerk maakt onderdeel uit van de parochie Heilige Drie-eenheid, deze parochie zal het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen verminderen de komende jaren.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Maranatha Kerk

nr.15



Steenbokstraat 86

Protestante Gemeente Nijmegen

1963

PKN

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Gemeentelijk monument, W. Ingwersen
Complex met Dienstwoning, gemeentelijk monument

Stand van zaken

De Protestantse Gemeente Nijmegen was enkele jaren geleden voornemens de Maranathakerk te verkopen. Na een proces van heroverweging werd dit herzien en werd besloten de Petruskerk te verkopen.
De kerk beschikt over een grote kerkzaal met circa 250 zitplaatsen en heeft daarnaast een aantal grotere en kleinere vergaderruimten die voor andere activiteiten kunnen worden gebruikt. Alvorens men via de hoofdingang de kerk inloopt is er een ontmoetingsruimte. In deze ruimte kan ook koffie worden geschonken na de diensten.
Er is elke zondag een dienst van de eigen geloofsgemeenschap, deze trekt 70 tot 90 bezoekers dat is minder dan voor corona. Na de eigen dienst is er op zondag om 12.30 uur een dienst van de Nederlands Gereformeerde Kerk in Nijmegen. Deze bijeenkomst trekt tussen de 100 en 150 bezoekers.
De Maranatha Kerk is een levendige kerk. Als Corona buiten beschouwing wordt gelaten is er elke dag wel wat te doen in het kerkgebouw. Er zijn twee koren, jeugdactiviteiten, senioren op woensdag en verder gespreks- en bezoekgroepen. De senioren op woensdag maken een beweegroute door de wijk en komen daarna naar de kerk voor ontmoeting en activiteiten. De kerk wil zich verder door ontwikkelen als een sociaal ontmoetingspunt in de wijk en zoekt hiervoor aansluiting bij andere sociaal-maatschappelijke organisaties die in de omgeving actief zijn. De Protestantse Gemeente Nijmegen participeert al op deze wijze in de Ontmoetingskerk in de Meijhorst.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

O.L. Vrouwe van Lourdes

nr.16



Hatertseweg 111

Parochie H. Drie-eenheid

1923

Rooms Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Geen monumentenstatus, potentieel gemeente monument, architect H. Thunnissen

Stand van zaken

Zoals veel Lourdeskerken in Nederland is ook deze kerk in het begin van de vorige eeuw opgericht met een nagebouwde Maria-grot in de buitenruimte. Het complex van de kerk bestaat uit een kerkgebouw met parochiecentrum. Beide gebouwen hebben geen monumentenstatus, dit gaat mogelijk in de toekomst veranderen. Daarnaast heeft de kerk nog een groot, gedeeltelijk groen terrein met een grote tuin met bomen en het gemeenschappelijke moestuin. Deze biologische moestuin; Het hof van Heden is door de kerk samen met buurbewoners gerealiseerd. De tuin is een ontmoetingsplek voor buurtbewoners en de groenten worden gebruikt voor maaltijden voor kwetsbare mensen.

In het gebouw zijn wekelijks missen op zondag die door enkele tientallen mensen uit de omgeving worden bezocht. Overige activiteiten vinden er in het hoofdgebouw nauwelijks plaats. Het parochiecentrum wordt gebruikt als kantoor voor de parochie.

De kerk maakt onderdeel uit van de H. Drie-eenheid, deze parochie zal het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen verminderen de komende jaren. Medio februari werd duidelijk dat dit kerkgebouw door het bestuur van de parochie is voorgedragen aan het bisdom om per 1 januari 2023 te onttrekken aan de eredienst.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Studentenkerk

nr.17



Erasmuslaan 9a

Radboud Universiteit

2008

Rooms Katholiek, Protestant

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Geen monumentenstatus, architect F. Meerdink

Stand van zaken

In 2008 is er op het campusterrein van de Radboud Universiteit een nieuw kerkgebouw gerealiseerd voor de studentenkerk. Dit was nodig omdat de locatie van de vorige studentenkerk nodig was voor andere ontwikkelingen. De kerkruimte in het gebouw is geconsacreerd door de bisschop van ‘s Hertogenbosch, dientengevolge is dit bepalend voor het gebruik van deze ruimte. De kerk behoort tot de parochie van de Heilige Geest.
Het kerkgebouw beschikt naast de kerkzaal over een huiskamer met keuken, een aantal spreekkamers, bijeenkomstruimten, stilteruimte, muziekruimte en ook en een kleine moslim-gebedsruimte. Het gebouw wordt hoofdzakelijk gebruikt door de studentenkerk zelf die er activiteiten organiseert voor studenten en medewerkers van de Radboud Universiteit (RU) én de Hogeschool Arnhem-Nijmegen (HAN) op het gebied van ontmoeten, religie en spiritualiteit. Daarnaast repeteert ook het campuskoor er. Er is veel animo voor de studentenkerk en met name internationale studenten vinden er een tijdelijk thuis.
Er zijn vier pastores verbonden aan de studentenkerk: twee katholieke pastores (een pastoor en een pastoraal werker), één protestantse pastor (predikant verbonden aan de PKN) en één pastor voor de HAN welke aan geen specifiek kerkgenootschap verbonden is; alle vier hebben een aanstelling van 70%.
Op Zondagochtend is er een oecumenische viering in het Nederlands, deze trekt een oudere doelgroep (70+) aan die al eerder naar de oude studentenkerk aan de professor van Weliestraat ging. Dit is een iets wat vreemde groep in de studentenkerk.
In de zondagnamiddag is er een RK mis in het Engels, deze is populair bij internationale studenten.
Verder is er op woensdag een Taizé viering. Elke viering heeft zijn eigen koor. Al met al gaat het goed met de studentenkerk. De universiteit heeft een speciaal fonds waar vanuit de kosten voor de studentenkerk worden betaald. Er zijn geen zorgen over de toekomst.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

De Deur

nr.18



Einsteinstraat 122

J. Hardeman

1964

Evangelisch

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Gemeentelijk monument, architect C. Nap en G.J.P. van Ede
Complex met dienstwoning (niet beschermd)

Stand van zaken

Begin 2020 heeft een Veenendaalse ondernemer de voormalige Pauluskerk gekocht. De kerk is in begin jaren ’60 gebouwd door als hervormde kerk en was vanaf de jaren ’90 een katholieke kerk. In 2013 werd de kerk aan de eredienst onttrokken. Na de aankoop heeft de nieuwe eigenaar de kerk van binnen grotendeels opgeknapt en aangepast in overleg met de nieuwe gebruikers. Het gebouw wordt nu verhuurd aan de evangelische gemeente De Deur. De Deur heeft in heel Nederland circa 60 locaties. In Arnhem is de dichtstbijzijnde andere locatie van deze geloofsgemeenschap.

De meeste bezoekers van de Nijmeegse kerk komen uit Nijmegen zelf, daarnaast zijn er ook bezoekers uit de omliggend dorpen. De kerk is erg evangelisch in woord en daad, zo wordt elke zaterdag het publiek aangesproken in het centrum van Nijmegen. Muziek en zang hebben een prominente rol in de vieringen. De Deur richt zich nadrukkelijk ook op migranten en anderstaligen in het algemeen. De kerkdiensten worden vanuit vijf vertaalhokjes live vertaald in het Engels, Frans, Spaans, Farsi en Pools.

De locatie van De Deur is goed te bereiken per auto en men kan parkeren op eigen terrein. In De Deur vinden naast de religieuze activiteiten een een aantal buurtactiviteiten plaats. Een voorbeeld hiervan is verslavingszorg door een professionele organisatie.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Apostolisch Genootschap

nr.19



Opaalstraat 4

Apostolisch Genootschap Nederland

1977

Protestant

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Geen monument, architect PJ van der Kemp

Stand van zaken

Het Apostolisch Genootschap in Nijmegen is onderdeel van een landelijke organisatie. De landelijke organisatie is eigenaar van het kerkgebouw en zorgt ervoor dat het gebouw in goede staat van onderhoud blijft. De gemeenschap in Nijmegen heeft een omvang van ongeveer 180 leden, deze leden komen uit Nijmegen en de omgeving. De dichtbij zijnde andere locatie van het Apostolisch Genootschap is in Arnhem. In totaal beschikt de gemeenschap over 73 locaties in Nederland. Er zijn geen financiële zorgen, het genootschap heeft voldoende middelen om het gebouw goed te onderhouden. Het aantal leden is gestabiliseerd en verouderd. Corona heeft ervoor gezorgd dat het aantal bezoekers van de wekelijkse diensten op zondagochtend is afgenomen. Elke week komen er 30 tot 40 bezoekers. Er is geïnvesteerd in goede apparatuur om de diensten te kunnen uitzenden. Hierdoor is het ook niet meer noodzakelijk om fysiek naar te kerk te komen. Het is gebruikelijk om na de diensten met elkaar koffie te drinken. Voor kinderen is er een opvangmogelijkheid tijdens de diensten. De geloofsgemeenschap kijkt naar elkaar om, organiseert bezoeken aan ouderen en heeft door de weeks gespreksbijeenkomsten over het geloof. Op maandag repeteert er een koor. Voor corona waren er plannen om vaker koren te laten optreden, zo is er goed contact met het koor van de CWZ-ziekenhuis.
Het gebouw beschikt over enkele vergader-, bijeenkomst- en een klusruimten. Er zijn nu nog voldoende vrijwilligers maar het is moeilijk om nieuwe aanwas te vinden. Er zijn in het verleden initiatieven geweest om meer actief te worden in de buurt, met onder andere de mogelijkheden om aan te schuiven bij een maaltijd. Momenteel is er weinig contact met de directe omgeving.
Op zondagmiddag wordt het gebouw verhuurd aan de pinkstergemeente.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Elim Molukse Kerk

nr. 20



Thorbeckestraat 120

Kerkgenootschap Geredja Indjili Maluku

2002

christelijk

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Geen monumentale status, architect IH Mathlessy

Stand van zaken

De Elimkerk van de Molukse gemeenschap is een relatief nieuwe kerk die in 2002 is opgeleverd. Het kerkgebouw kwam in de plaats van de oudere Molukse kerk aan de Couwenbergstraat 30. Wat belangrijk is voor de Molukse kerk, is dat zij het geloof van de ouders voortzetten en verder uitbouwen. De kerk is een erfstuk en men wilt de GIM (Molukse evangelische kerk) die hun ouders opgericht hebben, in ere houden. Bij de wekelijkse dienst op zondag zijn er tussen de 60 en 100 bezoekers. Voor Corona maar ook tijdens, wordt er doordeweeks gebruik gemaakt van de ruimtes door o.a. repetities maar ook voor educatieve programma's en bijeenkomsten van andere kerkorganisaties. De geloofsgemeenschap staat open voor initiatieven uit de wijk om gebruik te maken van de kerk en haar ruimtes.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Kruispunt

nr. 21



Van Hogendorpstraat 126

Parochie H. Drie-eenheid

2003

Room Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Geen monumentenstatus, architect Inbo Amsterdam

Stand van zaken

Het gebouw van de Kruispuntkerk is in 2003 gebouwd en kwam in plaats van de grotere H. Antonius Abt welke in 1964 werd geopend. De oude gesloopte kerk had 800 zitplaatsen. De nieuwe, inmiddels bijna 20 jaar oude kerk, heeft circa 200 zitplaatsen. De hoofdactiviteit is de wekelijks dienst, welke door enkele tientallen mensen wordt bezocht. De meeste bezoekers komen uit de nabije omgeving (Hatert). Naast de wekelijkse Rooms Katholieke dienst is er in deze kerk ook elke week een dienst van de Anglicaanse Kerk. De Anglicaanse gemeenschap combineert de dienst met ontmoeting, lunch en bijbelstudie. Buiten deze religieuze activiteiten zijn er bijna geen neven activiteiten op een enkel concert na.

De kerk heeft een grote ruimte met circa 200 zitplaatsen met een relatief laag plafond en is goed te verwarmen. De akoestiek is prima. Naast de hoofdruimte is er een kleinere ruimte om koffie te drinken en wat te eten. Door de verschuifbare wanden kunnen de ruimtes aangepast worden naar gelang de behoeften van de verschillende gebruikers. De onderhoudsstaat van het kerkgebouw is goed. Opvallend is, dat op circa 250 meter afstand de Molukse kerk Elim ligt.

De kerk maakt onderdeel uit van de Parochie H. Drie-eenheid, deze parochie zal het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen in de komende jaren verminderen.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Sacramentskerk

nr. 22



Heyendaalseweg 300

Congregatie van het allerheiligst Sacrament

2011

Rooms Katholiek

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Geen monumentenstatus, architect Paul Diederen

Stand van zaken

De Sacramentskerk is onderdeel van het klooster Brakkenstein. Dit klooster bestaat verder uit woonvertrekken en werkvertrekken (kantoorruimte). Het gebouw is in 2011 gerealiseerd en kwam in de plaats van een gesloopt kloostercomplex. Een paar honderd meter verderop ligt nog de bijbehorende begraafplaats. Het gebouw is in eigendom van de Congregatie van het Allerheiligst Sacrament. Deze internationale Congregatie heeft in Nederland twee locaties. Qua kerkelijke organisatie behoort de sacramentskerk tot de parochie De Heilige Drie Eenheid.
Doordeweeks zijn er dagelijks circa vijf momenten voor gebed, diensten en een eucharistieviering. De kerk beschikt ook over een kleine Maria kapel die dagelijks geopend is. Op zondag is er een eucharistieviering, deze trekt circa 80 mensen, de meeste bezoekers komen uit de buurt.
De kerkzaal heeft een capaciteit van circa 150 zitplaatsen. Deze capaciteit kan worden uitgebreid doordat de kerkruimte met een schuifwand verbonden is met een ontmoetingsruimte. De ontmoetingsruimte kan ook apart worden gebruikt voor bijeenkomsten. Bij de kerk behoren circa 50 vrijwilligers die ook voornamelijk uit de buurt komen. Naast de primaire religieuze activiteiten biedt het klooster ook soms ruimte voor sociaal-maatschappelijke initiatieven van derden. Nu worden er b.v. ruimten beschikbaar gesteld voor taalles aan vluchtelingen van Heumensoord. De Congregatie is financieel gezien op orde. De toekomst van het klooster en de kerk zijn afhankelijk van de vergrijzende kloostergemeenschap. Wat dat betreft is het lastig om in de toekomst te kijken. Van de zeven kloosterlingen zijn er drie boven de 80 jaar. De jongelingen zijn rond de 60 jaar oud.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Petruskerk

nr. 23



Schependomlaan 83

Doornik B.V.

1574 (schip in oorlog verwoest en daarna herbouwd)

Protestant

Religieuze activiteiten

Nu religieus gebruik, toekomst onzeker

CATEGORIE C

Rijksmonument

Stand van zaken

De laatmiddeleeuwse Petruskerk in Hees heeft jaren dienstgedaan als hervormde kerk en behoorde toe tot de Protestantse Kerk Nijmegen. Omdat deze gemeente te veel kerkgebouwen had in relatie tot het aantal gelovigen en de financiële middelen is de kerk in 2020 verkocht aan een vastgoedondernemer. Deze ondernemer is ook eigenaar van de toren. De kerk heeft een maatschappelijke bestemming en wordt nu voornamelijk gebruikt religieuze, culturele en maatschappelijke activiteiten. Op zondagochtend zijn er de vieringen van de Bethelkerk, hierbij zijn ongeveer 50 mensen aanwezig. Verder heeft ook de nieuwe christelijke organisatie Hanzekerk er om de week een bijeenkomst. Deze activiteit trekt met name jongeren en kan rekenen op ongeveer 50 bezoekers per keer. Beide religieuze organisaties organiseren doordeweeks zo nu en dan nog andere kleinere bijeenkomsten voor hun leden.
Naast de religieuze bijeenkomsten zijn er met regelmaat culturele activiteiten zoals de maandelijkse Bach-cantates en andere muzikale optredens. Naast de kerkzaal beschikt de kerk nog over twee kleinere vergaderruimten. De consistorie, een van de vergaderruimten, wordt soms door de dorpsvereniging Hees alsmede door de wijkkrant gebruikt. Verder organiseert de dorpsvereniging in het kerkgebouw enkele grote evenementen per jaar, voorbeelden hiervan zijn de kribjestocht en de nieuwjaarreceptie. De kerk wordt actief verhuurd met behulp van een eigen website. Het beheer is in handen van vrijwilligers. Het is nog onduidelijk wat de toekomstplannen zijn van de huidige eigenaar.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Boskapel

nr. 24



Graafseweg 276

CGKV Nijmegen

1963

christelijk

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Rijksmonument, architect G.J. van der Grinten

Stand van zaken

De Boskapel is in de jaren 60 gebouwd als kerk van het aanpalende Augustijnenklooster. De kloosterorde besloot in 2009 om de gebouwen in Nijmegen af te stoten en het kerkgebouw werd uiteindelijk overgenomen door de Christelijk Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt Nijmegen (CGKV). Zij gebruiken de kerk zelf vrij intensief en verhuren hem ook aan de gemeenschap van het Stadsklooster Mariken. De CGKV heeft ongeveer 400 leden, de dienst op zondagochtend trekt gemiddeld ongeveer 300 bezoekers. Op zondagmiddag wordt de kerk verhuurd aan de volle evangelie gemeente. De gemeenschap van het Mariken Stadsklooster is Augustijns-spiritueel en heeft een eigen kleine kapel met enkel tientallen zitplaatsen.
De kerkgemeenschap is jong en levendig. Op zondag zijn er veel gezinnen en ook studenten die de diensten bezoeken. Doordeweeks zijn er bijna dagelijks wel activiteiten van de gemeenschap in het gebouw. Het kerkgebouw beschiktover een zaal met een capaciteit van 400 zitplaatsen en daarnaast over verschillende vergaderruimten en een grote professionele keuken. Van deze faciliteiten wordt gebruikt gemaakt door o.a. christelijke studenten verenigingen en het Rode Kruis. De ruimten worden actief te huur aangeboden aan diverse maatschappelijke organisaties. De geloofsgemeenschap zou graag meer binding hebben met de omgeving en staat open voor initiatieven. Het gebouw is goed onderhouden, maar financieel gezien wordt het onderhoud van het gemeentelijk monument en de stijgende energiekosten steeds lastiger.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Antonius Abt

nr. 25



Dennenstraat 125

Parochie H. Stefanus

1879

Rooms Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Rijksmonument, architect P.J.H. Cuypers

Stand van zaken

De Antonius van Abtkerk in Neerbosch/Hees is een grote rijksmonumentale kerk met een pastorie en kerkhof. De kerk is gebouw door de bekende architect Pierre Cuypers en heeft een rijke geschiedenis. In de kerk worden op zondag missen gehouden en dagelijks zijn er enkele bezoekers die er een kaarsje opsteken. Bij de missen op zondag zijn er gemiddeld zo'n 25 bezoekers. Buiten de missen zijn er geen andere activiteiten met een uitzondering van de wekelijks repetitie van 2 koren. De kerk beschikt sinds de grote restauratie in de jaren 90 over een goede verwarming waarmee zij in een korte tijd snel kan worden verwarmd.
Naast de missen zijn er zo'n 12 uitvaarten per jaar. Bijzonder is dat de kerk een rol speelt bij veel families van het woonwagenkamp. Dit is de kerk voor deze gemeenschap voor uitvaartdiensten en soms ook voor huwelijken. Bij dergelijke bijeenkomsten trekt zij ook mensen van buiten de regio. De kerk heeft nog een vijftal vrijwilligers. Daarnaast zijn er nog drie mannen van boven de 85 die schoffelen op het kerkhof.
Deze kerk draait nog zwarte cijfers. Dit komt omdat er inkomsten zijn uit het kerkhof en vanuit de verhuur van de pastorie. In dit gebouw worden twaalf kamers die verhuurd.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Goede Herderkerk

nr. 26



Fanfarestraat 57

Parochie H. Stefanus

1969

Rooms Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Geen monumenten status, architect H. Brouwer en T.T. Deurvorst

Stand van zaken

De Goede Herder kerk ligt in in hart van Neerbosch-Oost direct naast het woonzorgcomplex De Honinghoeve van stichting De Waalboog. In de kerk vinden elke zondag diensten plaats, deze missen worden bezocht door circa 25 tot 30 personen. De Goede Herderkerk beschikt over ruim 200 zitplaatsen. Er zijn twee kleinere koren die elke week repeteren en om de zondag een mis bijwonen. Naast het eigen gebruik voor de RK missen wordt de kerk ook verhuurd aan de pinkstergemeente (Bethel Fellowship Nijmegen). Bijzonder is dat de kerk met een lange gang is verbonden aan De Honinghoeve. Hierdoor hebben de bewoners van dit zorgcomplex de mogelijkheid om ten alle tijden naar een Mariakapel te lopen om een kaarsje op te steken.
Er zijn ongeveer 25 vrijwilligers actief voor deze gemeenschap. Buiten de religieuze activiteiten vinden er in het kerkgebouw weinig andere activiteiten plaats. De kerk beschikt over een bijeenkomstruimte om na de mis koffie te drinken, deze kan ook worden gebruikt.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Ontmoetingskerk

nr. 27



Meijhorst 70-33

Protestantse Kerk Nijmegen &
Parochie Heilige Drie-eenheid

1972

Oecumenisch

Religieuze en sociale activiteiten

Deels onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Geen monumentenstatus

Stand van zaken

De Ontmoetingskerk is een kerkgebouw waar Rooms Katholieke en Protestantse vieringen en oecumenische activiteiten plaats vinden. Het eigendom is verdeeld, de Protestantse Gemeente in Nijmegen is voor twee-derde eigenaar, Parochie Heilige Drie-eenheid voor een-derde.
De Ontmoetingskerk profileert zich als een sociaal-maatschappelijke ontmoetingsplek en weet met een grote groep vrijwilligers veel kwetsbare groepen te bereiken. Er zijn dagelijks verschillende activiteiten in het gebouw. Dagelijks wordt er o.a. door een of twee koren gerepeteerd. Daarnaast is de kerk een uitgiftepunt van de voedselbank en is er twee dagen in de week een laagdrempelig inloopcafe. Naast het kerkgebouw is een ontmoetingstuin aangelegd en op zolder is een ontmoetingsruimte voor jongeren. De pastores van de beide kerkgenootschappen zijn naast pastoraal ook sociaal-maatschappelijk actief. Er zijn circa 50-60 vrijwilligers actief voor de Ontmoetingskerk. De Ontmoetingskerk ligt direct naast het wijkcentrum dat door de gemeente wordt beheerd. De Ontmoetingskerk biedt naast een netwerk en vrijwilligers, goedkope of gratis ruimte voor verschillende sociale activiteiten.
Financieel gezien heeft de Ontmoetingskerk het lastig. Veel activiteiten worden mogelijk gemaakt door een subsidie van het VSB-fonds, deze subsidie is tijdelijk. Daarnaast lopen de inkomsten van de kerkgenootschappen terug als gevolg van ontkerkelijking en de sociaal economische status van het stadsdeel. De kerkzaal en enkele vergaderzalen worden actief te huur aangeboden voor religieuze en sociaal passende activiteiten.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Agneskerk

nr. 28



Sint Agnetenweg 90

Parochie H. Stefanus

1992

Rooms Katholiek

Religieuze activiteiten

Onderdeel van een R.K. Parochie, die het aantal in gebruik zijnde kerken gaat verminderen.

CATEGORIE B

Geen monumenten status

Stand van zaken

Het kerkgebouw van de Agneskerk in Lindenholt is een van de jongere kerkgebouwen in Nijmegen. Zij is in 1993 neergezet ter vervanging van een oudere schuurkerk. Het gebouw is simpel van bouw en goedkoop in onderhoud en bestaat uit een kerkzaal waar maximaal 150 personen kunnen zitten en daarbij een ontmoetingsruimte die ongeveer drie keer kleiner is.
De Agnes kerk is een kerk voor Lindenholt, de meeste bezoekers en betrokken vrijwilligers komen uit deze buurt of hebben er vroeger gewoond. Bijzonder is dat de RK Vietnamese gemeenschap uit Nijmegen hier haar thuis heeft gevonden. Elke zondag wordt de eerste lezing ook in het Vietnamees voorgelezen, de rest van de eucharistieviering is in het Nederlands. Deze reguliere dienst op zondagochtend trekt tegenwoordig ongeveer 30 bezoekers. Pre-corona waren dat er ongeveer 50 tot 60. De kerk heeft een actief vrijwilligersbestand van ongeveer 30 personen die zich bezighouden met allerlei activiteiten die erop gericht zijn om kerkdiensten te kunnen realiseren en het gebouw in stand te houden. De kern van vrijwilligers kan terugvallen op een groter bestand van 70 losse vrijwilligers. Dit zijn o.a. de mensen die zingen op zondag of een keer per maand het oud papier ophalen. De kerkbezoekers en vrijwilligers kennen elkaar doorgaans, hiermee verstevigd De Agneskerk de sociale structuur in de wijk.
De Agneskerk maakt onderdeel uit van de St. Stefanus parochie, deze parochie zal het aantal in gebruik zijnde kerken in Nijmegen de komende jaren verminderen.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Kerk van de Nazarener

nr. 29



De Gildekamp 60-02

Kerk van Nazarener

1988

Heilingsbeweging

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Geen monumentenstatus

Stand van zaken

De Kerk van de Nazarener is onderdeel van een wereldwijde christelijke kerkelijke organisatie die haar oorsprong heeft in de Verenigde Staten en in Nederland relatief klein is met 14 locaties. De gemeenschap in Nijmegen is hecht en ook sociaal actief in de omgeving. De ontstaanswijze van de Kerk van de Nazarener is vergelijkbaar met het Leger Des Heils
Het kerkgebouw is vorige zomer grotendeels verwoest door een brand. Hierdoor is het gebouw momenteel niet bruikbaar en worden de wekelijkse diensten met circa 100 bezoekers gehouden in de aula van het Kadinsky College in Nijmegen. Kleinere bijeenkomsten tot circa 30 bezoekers vinden plaats in de Lutherse Kerk. In de buurt (Lindenholt) is de kerk betrokken bij het project Van Tuin tot Bord. De kerk heeft grond voor een moestuin beschikbaar gesteld. Vrijwilligers van de kerk werken ook mee met dit project. Verder organiseert Kerk van de Nazarener ontmoetingen in het Vincentiushuis en is zij betrokken bij de Perplex-ontmoetingsruimte in het centrum van Nijmegen. De gemeenschap is hecht, bijna alle leden zijn op de een of andere manier ook vrijwilliger. Het gebouw werd voor de brand ook soms verhuurd aan andere kerkgenootschappen. Verder maakten de voedselbank en buurtinitiatieven gebruik van de kerk. Het is de verwachting dat deze activiteiten weer terugkomen zodra de verbouwing is afgerond. De kerk beschikt naast de kerkzaal met circa 200 zitplaatsen over vijf verschillende vergader- en ontmoetingsruimten en een grote keuken.
Voor Corona en voor de verbouwing was de kerkzaal soms te klein. Er is sprake van een gestage groei van het aantal leden. De kerkgenootschap wil in de toekomst vanuit een locatie in het centrum activiteiten ontplooien om zo meer mensen te bereiken. Dit gebeurd nu al tijdelijk in de Lutherse Kerk. De noodzakelijke verbouwing is ook aangegrepen om het gebouw te verduurzamen. Er zijn geen financiële zorgen, het kerkgenootschap is prima in staat om het gebouw te onderhouden.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Maria Geboorte Kerk

nr. 30



Pastoor van Laakstraat 42

Parochie H. Maria Magdalena

1879

Rooms Katholiek

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Rijksmonument, architect G te Riele

Stand van zaken

De Maria Geboortekerk in Lent is een grote monumentale kerk, een landmark in Lent. Het is de enige kerk in de gemeente Nijmegen van de Magdalena parochie. Pre-corona kwamen er circa 65 mensen naar de zondagse dienst. Er zijn circa 100 verschillende vrijwilligers actief in en om de kerk in Lent. De meeste vrijwilligers zijn op leeftijd, het aantal vrijwilligers is stabiel of neemt iets af. Bij de kerk hoort ook een begraafplaats. Deze begraafplaats wordt bijgehouden door een groep vrijwilligers.

Onder de Magdelena parochie vallen 15 geloofsgemeenschappen in verschillende kerkdorpen van de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard. De kerk in Lent is de enige kerk van de parochie in de gemeente Nijmegen. De Magdelena parochie is drukdoende om het aantal kerken in haar verzorgingsgebied te verminderen. De kerk in Lent blijft over, samen met Elst en Driel. De kerken in de omgeving (Oosterhout en Bemmel) zijn of worden wel afgestoten. De financiën zijn op orde en dit Rjjksmonument wordt goed onderhouden.

PASPOORT RELIGIEUZE GEBOUWEN

Hervormde St. Maartenskerk

nr. 31



Pastoor van Laakstraat 30

4-Plek

Oorspronkelijk laat 13de eeuw, huidige vorm sinds 1886

hervormd

Religieuze activiteiten

Blijft in religieus gebruik

CATEGORIE A

Rijksmonument, architect PJ van der Kemp

Stand van zaken

De hervormde St. Maartenskerk in Lent vormt samen met het kerkje in Ressen en de hervormde kerk in Oosterhout de gemeente 4plek. Dit zijn drie kleine kerkgebouwen die een vaste en stabiele groep van ongeveer 300 leden bedienen met wekelijkse diensten in afwisselende kerken. In de corona-periode werden diensten gestreamd zonder aanwezigen of gestreamd met maximaal 25 aanwezigen. Voor de corona periode kende de kerk ongeveer 30-50 aanwezigen per dienst. Voor 4Plek zijn in totaal tussen de 40 en 50 vrijwilligers actief. Naast de kerkzaal met ongeveer 80 zitplaatsen is er een kleine ruimte achter in de kerk om wat koffie te drinken met een gezelschap van 15 tot 20 mensen.
De staat van onderhoud van de kerk is goed. Er vindt geen nevengebruik plaats in de kerk, daarvoor zijn de stookkosten te hoog. Gebruik door andere geloofsgemeenschappen kunnen worden besproken.